

Plan för idrott, motion & rekreation

2003–2013

Alla kommunmedborgare uttalar att de utövar idrott, motion och/eller rekreation
och att detta har en väsentlig betydelse för folkhälsan

ÖSTERSUNDS KOMMUN
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Förord

Planen som du håller i din hand är utarbetat av en grupp politiker som kommunstyrelsen i Östersund utsåg under hösten 2001. Syftet var att formulera mål och vision för den fortsatta utvecklingen av kommunens idrottspolitik. Under arbetets gång tog vi hjälp av referensgrupper inom idrottsrörelsen och näringslivet vilka gav oss värdefulla synpunkter och insikter. Vi skickade också ut förslaget på en bred remiss till idrottsrörelsen, nämnder och politiska partier för att få synpunkter och förslag när vi slutligen skulle formulera den framtida kompassen, som en idrottspolitisk plan innebär.

I planen finns en stark koppling till folkhälsoarbetet, något som vi anser blir mer och mer angeläget. Tillsammans med jämställdhetsarbetet är detta två områden som vi hoppas att kommunen, tillsammans med idrottsrörelsen, har som framtida gemensamma utvecklingsområden i idrottsarbetet.

Kommunens ekonomiska resurser tillåter inte alla de satsningar vi skulle önska och det politiska uppdraget handlar bl a om fördelning av gemensamma resurser. Detta har gjort att vi föreslår prioriteringar när det gäller framtida satsningar. Vi har prioriterat vintersport i den mening att vi ska kunna ha de bästa förutsättningarna inom dessa idrotter speciellt när det gäller standard på anläggningar och möjligheter till att anordna vintersportarrangemang på hög nivå.

Ledningsgruppen har så långt det varit möjligt tagit hänsyn till alla de remissvar som kommit in. Remissvaren har varit mycket positiva och detta har stärkt oss i vårt arbete. Vi hoppas nu att kommunens ekonomiska läge på sikt förbättras, så att vi kan genomföra de satsningar som vi anser är nödvändiga för att utveckla Östersund till en attraktiv besöksstad och ett välbesökt vintersportcentrum.

CONNYS WAHLSTRÖM
Kommunalråd
Ordförande i ledningsgruppen

Plan för idrott, motion och rekreation

INLEDNING

Idrotten i samhället

Idrotten är vår största folkrörelse. Regeringens proposition *En idrottspolitik för 2000-talet* slår fast att idrottsrörelsen är en stor tillgång för samhället och ett väsentligt inslag i välfärdspolitiken.

Den nationella idrottspolitikerna bygger på tre grundstenar;

- *Folkhälsa* – "En tydlig strävan att i samhällsplanering, i skolans arbete och i andra sammanhang uppmuntra och ge möjligheter till barns, ungdomars och vuxnas motion och idrott i syfte att främja en god folkhälsa. Sådana möjligheter bör skapas genom samverkan mellan staten, kommunerna, idrottsrörelsen och organisationer som bedriver friluft- och främjande verksamhet".
- *Folkrörelse* – "Ett aktivt stöd till en fri och självständig idrottsrörelse byggd på ideellt engagemang och som bedriver en bred verksamhet, som värnar om god etik, som ger lika förutsättningar för flickor och pojkar, kvinnor och män, som arbetar aktivt för integration samt värnar om demokratisk fostran".
- *Underhållning* – "En medvetenhet om att elitidrott också till viss del består av kommersiell underhållning som har ett värde genom att den ger många människor förströelse och glädje, men som bör bedrivas utan offentliga subventioner".

Idrottsrörelsens idé (Idrotten Vill - Riksidrottsförbundets skrift)

"Vi vill på alla nivåer bedriva vår idrott så att den utvecklar människor positivt såväl fysiskt och psykiskt som socialt och kulturellt. Därför vill vi utforma vår idrott så att

- den i alla led ständigt utvecklas och förbättras till form och innehåll
- alla som vill, oavsett ras, religion, ålder, kön, nationalitet samt fysiska och psykiska förutsättningar, får vara med i föreningsdriven idrottsverksamhet
- den ger upplevelser och skapar kontakt mellan människor ur olika samhällsgrupperingar
- de som deltar får vara med och bestämma om och ta ansvar för sin verksamhet
- den ger alla som deltar en kamratlig och trygg social gemenskap".

Styrkedja Östersunds kommun

Utifrån antagna inriktningsmål formulerar kultur- och fritidsnämnden effektmål. Detta görs årligen i samband med budgetarbetet och effektmålen följs upp och utvärderas löpande, se bilaga 1.

Arrangemangspolicy och marknadsföringspolicy

Parallellt med arbetet att ta fram denna plan har också diskuterats hur kommunen ska hantera stöd till elitsatsningar. Stöd till föreningar sker utifrån två aspekter, marknads-

föring av kommunen och stöd till föreningar. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för stöd till föreningar och detta sker genom att föreningar har tillgång till anläggningar och via kontantbidrag. Stöd till elitsatsningar ska ses utifrån ett marknadsföringsperspektiv och är en del i kommunens informationsplan och ansvaret ligger hos kommunstyrelsen.

Uppdrag

Östersunds kommun beslutade att utarbeta en idrottspolitisk plan samt revidera policyn för stöd till idrottsarrangemang. En ledningsgrupp, tillsatt av kommunstyrelsen, har utarbetat föreliggande program och följande förtroendevalda har ingått i ledningsgruppen:

Conny Wahlström, kommunalråd och ordförande
Robbin Grönstedt, ordförande kultur- och fritidsnämnden
Lena Nilsson, vice ordförande kultur- och fritidsnämnden
Nina Fållbäck-Svensson, ledamot i kultur- och fritidsnämnden
Marita Norelius, kommunstyrelsen

Ledningsgruppen har haft adjungerade tjänstemän som stöd:
Ellen Arnesson, utredare kommunledningsförvaltningen och
Ulla Nordin, nämndråd kultur/fritid.

Metod

Planarbetet har präglats av en bred dialog (muntligt och remissförfarande) med berörda intressenter inom idrottsrörelsen, näringslivet, turistnäringen och utförare.

Utformning av planen

Utgångspunkten för planen är de kvalitetsdimensioner som kommunfullmäktige har fastställt; inflytande, bemötande, tillgång/ tillgänglighet och kompetens. Förutom fullmäktiges kriterier har ledningsgruppen kompletterat med områdena jämställdhet, elitidrott/underhållning/ turism och stöd till anläggningar/bidrag. Ledningsgruppen anser att ett antal horisontella kriterier ska genomsyra all verksamhet och alla utvecklingsområden. Dessa kriterier är

- jämställdhet
- miljö
- mångfald
- attraktionsvärde och
- förnyelse inom idrotten.

Framgångsfaktorer

De framgångsfaktorer som särskilt bör fokuseras är;

Långsiktighet

Ytterst handlar planen om att långsiktigt skapa miljöer som är attraktiva för medborgarna och i förlängningen bidrar till en bättre folkhälsa. Ett ökat hälsomedvetande innebär att medborgarna har kännedom om den starka kopplingen mellan fysisk aktivitet och god hälsa. Plan för lärande 2002-2006 betonar vikten av att "ur ett folkhälsoperspektiv bör insikten om goda levnadsvanor vara en integrerad del i all utbildning. Skolan ska stimulera barn och ungdomar till fysiska aktiviteter, goda motionsvanor och daglig utövning. Fysisk aktivitet och god hälsa främjar det psykiska välbefinnandet".

Finansiering

För att skapa och utveckla goda och attraktiva miljöer för idrott, motion och rekreation krävs resurser. Kommunen ska, där förutsättningar finns, söka EU-stöd som en delfinansiering för att utveckla idrotts- och fritidsanläggningarna.

Underhållning

Som ett led i att marknadsföra idrotten och skapa förebilder för barn och unga behövs idrotten som underhållning. Idrott på högsta nivå skapar nyfikenhet och beundran och stimulerar barn och ungdomars engagemang för idrott.

Mål- och styrdokument inom verksamhetsområdet

Nationella måldokument

- En idrottspolitik för 2000-talet
- Idrotten vill
- Hälsa på lika villkor, SOU 2000: 91
- Nationell handlingsplan för funktionshindrade

Övriga lokala mål- och styrdokument

- Normer för bidrag till föreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet
- Uthyrningsprinciper
- Hyror och avgifter för anläggningar, lokaler m.m
- Policy för stöd till idrottsarrangemang
- Policy för reklamplatser
- Budget och flerårsplan
- Kontrakt med utförare

Tidplan

Planarbetet har bedrivits under hösten 2001 till och med juni 2002 med en remissomgång under perioden 25 mars - 31 maj . Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige antog planen under september 2002.

Strategiska utvecklingsområden

Ledningsgruppen har utifrån kommunfullmäktiges kvalitetsdimensioner utformat de utvecklingsområden som är strategiska och där kvaliteten och verksamheten ska utvecklas. Följande områden anges;

- Tillgång/tillgänglighet
- Jämställdhet
- Elitidrott/underhållning/turism
- Stöd till anläggningar/bidrag
- Bemötande/kompetens
- Inflytande/samverkan

TILLGÅNG/TILLGÄNGLIGHET

INRIKTNINGSMÅL

- Alla upplever att det finns ett brett utbud av olika typer av anläggningar.
- Alla upplever att anläggningar med kommunbidrag är tillgängliga för allmänheten.

Strategi

Forskning visar att idrott, motion och rekreation har stor betydelse för barns, vuxnas och äldres utveckling och välbefinnande. Östersunds kommun vill ge kommunmedborgare, föreningar, skolor, förskolor m fl goda förutsättningar att utöva idrott, motion och rekreation i syfte att främja folkhälsan i såväl landsbygd som tätort.

Goda förutsättningar innebär bland annat

- ett brett utbud som stämmer överens med vad som efterfrågas
- att utbudet är anpassat efter olika målgruppers behov
- att det finns tillgång till natur och platser för lek m m i närområdet
- att kostnaden för den enskilde/föreningen är rimlig
- att alla aktiva erbjuds en sund miljö att verka i och sunda lokaler.

JÄMSTÄLLDHET

INRIKTNINGSMÅL

- Flickor, pojkar, män och kvinnor upplever att de utifrån behov och intresse har samma förutsättningar att utöva idrott, motion och rekreation.

Strategi

Idrottssektorn har under många år dominerats av män och byggts upp enligt manliga normer och värderingar. Under senare tid har kvinnor i högre utsträckning blivit verksamma på elitnivå vilket delvis har flyttat fokus mer på de kvinnliga idrottarna. Kvinnor har

också i högre utsträckning börjat ställa krav på inflytande och på hur resurserna fördelas. Denna process tar tid och mycket arbete återstår. Fortfarande dominerar män nyttjande av idrotts- och fritidsanläggningar utifrån att män och kvinnor föredrar och väljer olika typer av aktiviteter. Detta medför att kvinnor får en mindre del av resurserna.

Även inom föreningarna går större delen av resurstilldelningen till den manliga verksamheten. Detta är ett förhållande som kommunen vill ändra på. Flickor och pojkar, kvinnor och män ska ha samma förutsättningar och tillgång till att utöva idrott, motion och rekreation inom Östersunds kommun.

Jämställdhet är ett av de områden som kommunen vill lyfta fram och arbeta med under kommande år. Kommunen kommer att ställa krav på föreningar att vidta konkreta åtgärder för att verklig jämställdhet mellan könen uppnås. Föreningarna ska kunna påvisa att så sker bl a genom

- fördelning av tider i anläggningar mellan flick- och pojilverksamheten
- fördelning av resurser/speciella satsningar inom föreningen mellan flick- och pojilverksamheten
- att representation av kön i styrelserna avspeglar medlemsammansättningen.

Kultur- och fritidsnämnden kommer att intensifiera arbetet med jämställdhet de närmaste åren vilket kommer att påverka föreningarna och ytterst resurstilldelningen.

ELITIDROTT/UNDERHÅLLNING/TURISM

INRIKTNINGSMÅL

- Östersund genomför idrottsarrangemang på hög nivå.

Strategi

Elitidrotten har sitt värde i att den ger många människor förströelse och glädje samt skapar förebilder för barn och ungdomar. Arrangemang, framförallt på hög nivå, ger ett mervärde för idrotten och kommunen. Den kan bidra till att göra en ort attraktiv för boende, studenter, besökare och företag. Arrangemang ger intäkter till näringslivet t ex i form av ökat antal gästnätter och ökad handel.

Östersunds kommun har särskilt goda förutsättningar att genomföra vintersportarrangemang, men kommunen stödjer även andra arrangemang.

Skid- och skidskyttstadion inklusive spårsystemet håller hög internationell kvalitet, en professionell organisationsstab finns som hela tiden utvecklas och det är lätt att nå Östersund från Stockholm.

Östersunds kommun vill profilera sig som staden med stora vintersportarrangemang. Det innebär bland annat att kommunen

- stödjer vintersportarrangemang på hög nivå (minst SM)
- stödjer vintersportcentrum och skidhögskolan.

STÖD TILL ANLÄGGNINGAR/BIDRAG

INRIKTNINGSMÅL

- Östersunds kommun stödjer idrott, motion och rekreation genom tillgång till anläggningar och olika bidragsformer.
- Östersunds kommun vill stimulera idrottsföreningar till ökat ägande och förvaltning av idrottsanläggningar.

STRATEGI

Kommunens stöd till idrott, motion och rekreation består av två delar; tillhandahållande av anläggningar och bidrag. Kommunen har ej möjlighet enligt kommunallagen att stödja enskilda idrottare utan stödet utgår till föreningar.

Östersunds kommun ser gärna att idrotten förnyas genom nya former av idrott, motion och rekreation som får stöd att etablera en bra verksamhet.

Östersunds kommun vill stödja idrott, motion och rekreation utifrån den stora samhällsnytta som verksamheterna står för. Genom att utöva idrott, motion eller rekreation utvecklas individen fysiskt, psykiskt, socialt och kulturellt. Demokrati- och jämställdhetsfrågor, social fostran och ideellt engagemang är andra viktiga faktorer som främjas. De ideellt arbetande ledarna är en oerhörd tillgång för kommunen liksom för samhället i stort. Östersunds kommun har en positiv inställning till föreningsdrift.

Inriktningen är att stödja verksamhet som

- utvecklar nya idrottsformer
- bidrar till att utveckla barns och ungdomars intresse för idrott, motion och rekreation
- ger flickor och pojkar, kvinnor och män samma förutsättningar
- främjar god etik och integration
- ger möjlighet till inflytande
- ger alla människor möjlighet att utöva idrott, motion och rekreation
- bidrar till att väcka ett livslångt intresse för idrott, motion och rekreation för att främja en god hälsa hos alla människor
- verkar för en god inom- och utomhusmiljö.

Östersunds kommun prioriterar barn- och ungdomsverksamhet (7-20 år), vilket innebär

- att barn och ungdomar ska tilldelas attraktiva tider före vuxna
- att hyror och avgifter för barn- och ungdomsverksamhet ska vara lägre än för vuxenverksamhet
- att bidrag i första hand ska ges för barn- och ungdomsverksamhet.

Särskilt stöd utgår till studenternas idrottsförening vid högskolan.

BEMÖTANDE/ KOMPETENS

INRIKTNINGSMÅL

- De som besöker kommunens anläggningar upplever att de känner sig välkomna och att de får god service.

STRATEGI

Östersunds kommun ska präglas och kännetecknas av god service och hög kvalitet. Alla verksamma inom kommunens idrotts- och fritidsanläggningar ska ha fokus på besökarens behov och önskemål. Besökaren ska bemötas med respekt och känna att verksamheten är till för honom/henne i första hand. Eftersom vissa anläggningar är föreningsdrivna ställs samma krav på föreningar.

God service är att

- anläggningen är iordningställd när besökaren kommer
- besökaren känner sig välkommen till anläggningen.

Personalen ska

- visa besökaren respekt
- ge det stöd besökaren efterfrågar så långt det är möjligt
- ge service i form av adekvat information och/eller förmedla kontakten till berörd person
- alltid ha besökarens behov i fokus.

Alla verksamma på kommunens anläggningar ska besitta sådan kompetens som krävs för att sköta anläggningarna på ett godtagbart sätt, tekniskt och miljömässigt. Personalen ska få

- serviceutbildning samt erforderlig fortbildning i ny teknik och skötsel av anläggningar.

INFLYTANDE/SAMVERKAN

INRIKTNINGSMÅL

- Brukaren upplever att det förs en öppen och konstruktiv dialog med kommunen.
- Samverkan sker mellan aktörer inom kommunen och med andra kommuner och regioner.
- Aktiva idrottsföreningar är grunden för den nödvändiga demokratiska dialogen.

STRATEGI

Östersunds kommun vill ha högt i tak vad gäller dialogen med brukare, allmänhet och föreningar. En öppen och konstruktiv dialog skall alltid föras med brukarens behov och önskemål i fokus. Inom Östersund finns idag 14 st brukarråd och ett idrottsråd där kommunens företrädare samverkar med idrottsrörelsen.

Kommunen samverkar med många aktörer. Samverkan sker med andra kommuner och regioner när det gäller att få större arrangemang till Östersund och regionen och utveckling av anläggningar. Östersund är av den uppfattningen att kommunerna inom länet ska samverka, inte konkurrera om de stora arrangemangen som VM och SM m m. Arrangemangen ska genomföras där förutsättningarna är som bäst.

Kommunen samverkar bl a med

- föreningar genom brukarråd
- Idrottsrådet och J/H Idrottsförbund
- andra kommuner, regioner och näringslivet avseende genomförande av stora arrangemang och utveckling av regionen.

Kommunen ser gärna en utökad samverkan mellan skolan och föreningar i syfte att stimulera barn och ungdomar till fysisk aktivitet.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

Inriktningsmålen i planen gäller under perioden 2003-2013.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar planen med inriktningsmål (mål som anger riktningen) och följer löpande upp dessa mål.

Kultur- och fritidsnämnden

Därefter tar kultur- och fritidsnämnden fram och beslutar om effektmål (mål som kan mätas). Detta görs i samband med årsbudget och en prioritering görs av vilka inriktningsmål som ska preciseras i effektmål och ska utvärderas. Detta för att kvantitets- eller kvalitetsförändringar påverkar resurstilldelningen och årsbudget. Kultur- och fritidsnämnden upprättar också en utvärderingsplan som beskriver vilka delar av verksamheten som ska utvärderas avseende kvaliteten och när under perioden.

Utförare

Verksamheten tar därefter fram en strategi som ska beslutas i nämnden. Nämnden följer årligen upp att de åtgärder som antagits i strategin har genomförts. Utifrån strategin tar enheterna fram lokala handlingsplaner. När upphandling av verksamhet görs skrivs avtal/kontrakt med externa utförare som reglerar kvantitet, kvalitet och på vilket sätt uppföljning ska ske.

Mål- och styrkedja i Östersunds kommun

Östersunds kommun ska kännetecknas av hög kvalitet. Det förutsätter ett uthålligt arbete med ständiga förbättringar. Inriktningsmålen i planen är utformade utifrån kommunfullmäktiges kvalitetsdimensioner och utgör de områden där vi ska utveckla en verksamhet med hög kvalitet. Östersunds kommun ska intensifiera arbetet med att förbättra mål- och styrkedjan genom att göra den tydligare och enklare. De politiska organen formulerar och fastställer mål och verksamheten upprättar strategier och handlingsplaner med åtgärder och aktiviteter.

